

at komme til et praktiff Resultat, idet der i det Hele ikke i Udvalget var Stemning for at gaae med til de Besparselser, jeg foreslog, medens der ad den nævnte Vej indirecte vilde kunne naaes en Besparselse i de store Udgifter for Statskassen i det kommende Finantsaar. Da der vistnok er Mange her i Thinget, som ønske, at vi skulde undgaae Udskrivningen af en extraordinair Skat, forekommer det mig, at de, der have denne Betragtning, maae være vel stemte for en Foranstaltning, der gaaer ud paa at befrie Statskassen fra et saadant directe Tilskud, naar man dog kan faae det, hvortil Tilskudet skulde have været anvendt, udført, og naar man ikke har nogen begrundet Formodning om, at man i det Hele kan komme bort fra Bevillingen. De kunne, mine Herrer, see denne Sag forskjelligt, men jeg troer ikke at tage fejl i, at der i et Dieblif som dette, da der foreligger et Forslag til Lov om Theatrets Ordning, og efter dets Erfaring, vi have om, hvorledes denne Sag betragtes i det andet Thing, kun er overordentlig ringe Udfigt til, at vi skulde kunne sætte igjennem iaar at nægte Tilskudet til Theatret, eller endog kun at give Theatret de formindskede Indtægter, som jeg havde tænkt at foreslaae her i Thinget, men som jeg ikke kom frem med af de angivne Grunde, uagtet jeg troer, at det kunde have været foreslaaet, uden at komme til at gribe ind i Theatrets Virksomhed. Naar man kun har Valget imellem enten directe af Statskassen at udbetale disse 50,000 Rd. eller at faae en Sum betalt til den omtalte Anstalt af Fonds, som ellers blot lægge Pengene op, og som vedblive dermed hvert Aar, paa samme Tid som man gjør de største Banskælgheeder ved at anvende noget af deres Overskud til nogetsomhelst Andet end til selve de paagjældende Institutioner, saa forekommer det mig, at en simpel Beregning maa lede til, at man gaaer ind paa det Forslag, som nu foreligger fra det hele Udvalg med Undtagelse af eet Medlem, og det er dette, som har bestemt mig til at gaae ind herdaa. — Der saaldt adskillige Ytringer fra det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds, som gjøre, at jeg ikke kan tilbageholde nogle Modytringer. Det ærede

Medlem meente, at man skulde bevare og opspare disse særlige Fonds, fordi man der havde en Rilde, hvorfra der kunde hentes Understøttelse til Folkets Træng til aandelig Udvikling. Det ærede Medlem talte om, at han endog kunde være fristet til at sammensmelte dem alle i een Fond, medens han lidt forveien havde sagt, at det at anvende disse Midler til noget Andet end det, hvortil de særligt være bestemte, var at gjøre Indgreb i de gamle Fundatser og de særlige Bestemmelser; men et saadant Indgreb vilde jo det ærede Medlem netop selv gjøre sig skyldig i, hvis han tilraadede, at man sammensmeltede alle disse Fonds til een fælles Underviisningsfond eller Oplysningsfond. Derved kom det ærede Medlem netop til at gjøre sig skyldig i det, som han finder, at vi Andre gjøre os skyldige i, ved at gaae den Vej, som her er foreslaaet, og hans Bemærkninger holde altsaa ikke en gang Stil fra hans eget Standpunkt. Grunden, hvorfor jeg ikke vil lade hans Ytringer staae uimodsagte, er imidlertid den, at der efter min Overbeviisning paa Bunden af hans Betragtningssmaade ligger en dyb Mistillid til Folkerepresentationens Interesse for Folkets aandelige Udvikling; det er det, jeg ikke kan lade staae uimodagt. Jeg er overtydet om, at selv om vi inddroge alle disse særlige Fonds i Statskassen, vilde der aldrig komme den Tid her i Landet, da nogensomhelst berettiget og almeen anerkjendt Fordring paa Hjælp til Oplysning eller til Folkedevikling i aandelig Retning skulde blive nægtet. Man har ikke nogensomhelst Erfaring, som man kunde bevræbe sig paa til Støtte for den modsatte Mening, thi den nuværende Repræsentation har altid paa enhver Maade imødekømt alle de berettigede Krav, som med Rette kunde opstilles, og som ere blevne opstillede; men man har undertiden givet Sagen et andet Udseende. Man har undertiden begjært Pengé til et eller andet Formaal, som i Grunden ikke var Andet, end at en eller anden Mand skulde hjælpes frem, under Paaskud af, at det var Videnskab eller Kunst, som fordrede denne Hjælp. Da har man tilladt sig at stille Manden fra Kunsten og vlist, at det, man vilde, ikke var en Understøttelse for Personen, men derimod